

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

Hotărârea nr. 179

Din 19.02.2020

Dosar nr: 189/2019

Sesizare nr: 1660/29.03.2019

Petent:

Reclamați: Jurnalul de Botoșani și Dorohoi

Obiect: afirmații discriminatorii la adresa cetățenilor aparținând etniei rome

I. Numele, domiciliul și sediul părților

1.

Numele și sediul/domiciliul procedural ales al reclamatului:

2.– jurnalulbtd@gmail.com

3. Jurnalul de Botoșani și Dorohoi – jurnalulbtd@gmail.com

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Sesizarea vizează articolul publicat în data de 23 martie pe site-ul Jurnalului de Botoșani și Dorohoi, un articol care încalcă demnitatea persoanelor aparținând etniei rome: *“Cu ani în urmă actorul a derulat un program în urma căruia țiganii din Barunca- Cristinești au primit câte o capră pentru a întreține și a avea lapte la puradei”. “Elevul, ca mai toți copiii de țigani, l-a deranjat pe Preotul în nenumărate rânduri când acesta ținea orele dereligie. Orbit de furie, preotul l-a luat la bataie. Ceilalți copii de țigani din clasă susțin că preotul l-a trântit cu capul de pereți.....”.*

III. Citarea părților

4. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, s-a îndeplinit procedura de citare în data de 06.05.2019.

5. Procedura de citare legal îndeplinită.

IV. Susținerea părților

Susținerea petentului

6. Sesizarea vizează articolul publicat în data de 23 martie pe site-ul Jurnalului de Botoșani și Dorohoi, un articol care încalcă demnitatea persoanelor aparținând etniei rome: *“Cu ani în urmă actorul a derulat un program în urma căruia țiganii din Barunca- Cristinești au primit câte o capră pentru a întreține și a avea lapte la puradei”. “Elevul, ca mai toți copiii de țigani, l-a deranjat pe Preotul în nenumărate rânduri când acesta ținea orele dereligie. Orbit de furie, preotul l-a luat la bataie. Ceilalți copii de țigani din clasă susțin că preotul l-a trântit cu capul de pereți.....”.*

Astfel, petentul, cetățean român de etnie romă, susține că articolul în cauză lezează demnitatea romilor prin folosirea de expresii : **puradei, copii de țigani deranjează orele.....**

Susținerea reclamantului

7. Reclamanții nu au comunicat un punct de vedere.

V. Motivele de fapt și de drept

8. În fapt, Colegiul director reține afirmații care pot aduce atingere demnității persoanelor de etnie romă prin nodul în care este scris articolul.

9. Colegiul reține că în cazul de față ne raportăm la libertatea de exprimare și corelativ la dreptul de a nu fi supus discriminării. Dreptul de a nu fi supus discriminării constituie unul dintre drepturile fundamentale într-o societate democratică, dreptul la egalitate constituind un drept cu aplicare imediată și nu progresivă având în vedere că discriminarea în sine este un afront adus demnității umane. Tratamentul discriminatoriu are de cele mai multe ori ca scop sau ca efect umilirea, degradarea sau interferența cu demnitatea persoanei discriminate, în mod particular, dacă acest tratament se manifestă în public. Tratatând pe cineva mai puțin favorabil datorită unor criterii inerente sugerează în primul rând dispreț sau lipsă de respect față de personalitatea sa.

Pe de altă parte, dreptul la libertatea de exprimare este garantat în Constituția României, care prevede în art. 30 alin. (1) și (6) că "(1) Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile. Însa libertatea de exprimare, din perspectiva alin.1 al art. 30 trebuie coroborată cu alin.2 din art. 30 care prevede în mod expres că „(2) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.”

În aceeași argumentație trebuie subliniat faptul că Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice - ratificat de România la 9.XII.1974 – prevede în art. 19 paragraful 3. că "exercitarea drepturilor prevăzute la paragraful 2 al prezentului articol (dreptul la libertatea de exprimare) comportă îndatoriri și răspunderi speciale. În consecință, ea poate fi supusă anumitor limitări care trebuie însă stabilite în mod expres prin lege și care sunt necesare: a) respectării drepturilor sau reputației altora; b) apărării securității naționale, ordinii publice, sănătății sau moralității publice ". Astfel, se poate concluziona faptul că dreptul la liberă exprimare nu este un drept absolut și că exercitarea lui trebuie realizată în anumite condiții, de altfel stabilite în considerare și pentru protejarea demnității persoanei.

În cadrul sistemului instituțional regional de protecție a drepturilor omului, Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ratificată de România prin Legea nr. 30 din 18 mai 1994, prevede în art.10 că: "orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare" însă precizează în mod expres limitele acestui drept în aliniatul 2 al aceluiași articol: "exercitarea acestor libertăți, (n.n. libertatea de exprimare, de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru ... protecția reputației sau a drepturilor altora.”

Într-o formulă sintetică, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a decis că numai prin respectarea „îndatoririlor și responsabilităților” ce-i revin, presa își îndeplinește funcția esențială într-o societate democratică, fără a depăși anumite limite, mai ales în privința reputației și drepturilor altor persoane, având misiunea de a comunica informații de interes public, în înțelesul dat acestei noțiuni în jursiprudența sa.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că “libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirilor personale. Subiect al paragrafului 2 al Articolului 10, Libertatea de expresie include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență (de opinia publică) ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.”

10. Raportându-ne la aspectele care fac obiectul petiției deduse soluționării, Colegiul constată că acestea vizează conținutul unui articol redat în ziarul „Jurnalul de Botoșani”, în data de 23.03.2019, care, în opinia petentului, aduce atingere dreptului la demnitate, pe considerentul apartenenței etnice, în speță la etnia romă. Astfel, sub aspectul individualizării și al conținutului articolului, reținem că partea reclamată a publicat materialul intitulat „*Cu ani în urmă actorul a derulat un program în urma căruia țigani din Barunca- Cristinești au primit câte o capră pentru a întreține și a avea lapte la puradei*”. *“Elevul, ca mai toți copiii de țigani, l-a deranjat pe Preotul în nenumărate rânduri când acesta ținea orele dereligie. Orbit de furie, preotul l-a luat la bataie. Ceilalți copii de țigani din clasă susțin că preotul l-a trântit cu capul de pereți.....”*.

Colegiul reține că articolul în cauză face referire la un copil de etnie romă care a fost bătut de pretul școlii. Modul în care prezintă autorul articolului situația este de natură a prejudicia demnitatea persoanelor de etnie romă. Afirmația potrivit căreia, **elevul ca mai toți copiii de țigani, deranjează....**generalizează fără susținere și încalcă demnitatea unei întregi comunități. De asemenea, Colegiul director reține modul peiorativ și depreciativ în care a folosit expresia “puradei”

Deși Colegiul director ține seama de un element deosebit de important: rolul esențial jucat de presă într-o societate democratică, de faptul că libertatea în domeniul presei scrise include, de asemenea, și recurgerea la o anumită doză de exagerare, chiar de provocare prin prezentarea unor idei sau opinii care offensează, șochează sau deranjează....este periculos ca un ziarist să formuleze judecăți de opinie care să generalizeze și care încalcă demnitatea unei categorii de persoane.

Astfel, Colegiul director constată încălcarea prevederilor art. 2 alin. 1 și art 15 din O.G. nr. 137/2000 republicată.

Cu privire la sancționarea faptelor de discriminare, Colegiul director are în vedere prevederile directivelor Uniunii Europene în domeniu, care solicită statelor membre Uniunii Europene aplicarea de sancțiuni efective, proporționale și descurajante.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință ,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Aspectele sesizate intră sub incidența art. 2 al.1 și art. 15 din O.G. nr. 137/2000 republicată;
2. Sancționează reclamații cu avertisment, potrivit art. 5 alin 2 și art. 7 alin. 3 din O.G. nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare
3. se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: -
Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita:

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

SANDU TATIANA VERONICA - Membru

Data redactarii: 24.02.2020

**Hotărâre redactată și motivată de: Asztalos Csaba Ferenc
Angelica Paraschiv Gergely**

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.